

پیش‌بینی تاب آوری تحصیلی دانش آموزان بر اساس اشتیاق شغلی معلمان: مطالعه مقطعی در زمان شیوع کرونا ویروس

رویا وفائی^۱

^۱کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اردبیل، اردبیل، ایران (نویسنده مسئول)

چکیده

هدف از این پژوهش پیش‌بینی تاب آوری تحصیلی دانش آموزان بر اساس اشتیاق شغلی معلمان: مطالعه مقطعی در زمان شیوع کرونا ویروس بود. روش این پژوهش توصیفی - همبستگی بود. جامعه آماری شامل کلیه دانش آموزان (دختر و پسر) مقطع دوره دوم متوسطه و معلمان این مقطع شهر اردبیل بود که به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای تعداد ۵۰ نفر از معلمان و ۱۰۰ نفر از دانش آموزان به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه اشتیاق شغلی اسکافیلی و همکاران (۲۰۰۲) و مقیاس تاب آوری تحصیلی مارتین (۲۰۰۳) استفاده شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها با آزمون ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه با استفاده از نرم افزار آماری spss20 صورت گرفت. نتایج نشان داد که بین اشتیاق شغلی معلمان (و مولفه‌های آن) با تاب آوری تحصیلی دانش آموزان همبستگی مثبت و معناداری وجود دارد (۰/۰۱ < p). همچنین نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که ۳۵ درصد از تاب آوری تحصیلی دانش آموزان توسط اشتیاق شغلی معلمان تبیین می‌شود (۰/۰۱ < p). نتایج به دست آمده حاکی از اهمیت اشتیاق شغلی معلمان در تاب آوری تحصیلی دانش آموزان به خصوص در شرایط کنونی (شیوع کرونا ویروس) می‌باشد.

واژه‌های کلیدی: تاب آوری تحصیلی، اشتیاق شغلی معلمان، کرونا ویروس

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

مقدمه

تحصیل، یکی از اهداف اصلی نظام آموزش و پرورش است. نقش تحصیل^۱ و تاثیر آن بر جوامع بشری، چه در روند تکامل انسان و چه توسعه و پشرفت آینده جهان، امری غیر قابل انکار است (روستا خیز، ۱۳۹۵). در هر دوره از تاریخ، آموزش و تحصیل تحت تاثیر عوامل محیطی و طبیعی گوناگونی بوده و با مشکلاتی رو به رو شده است. در یک سال گذشته تحصیلات دانش آموزان در کل جهان به دلیل شیوع و گسترش نوع جدیدی از ویروس به نام کرونا ویروس^۲ (COVID-19) شدیداً دستخوش تغییر و تحول شده است. کوید-۱۹ یک بیماری حاد تنفسی است که در ارتباط با کرونا ویروس سارس است. علائم اولیه کوید-۱۹، شامل تب، درد های عضلانی، و خستگی می باشد (شینکینمورا^۳، ۲۰۲۰). بیماری کوید-۱۹ از شهر ووهان^۴ چین در اواخر دسامبر سال ۲۰۱۹ بر اثر ابتلا به ویروس جدید کرونا شروع شد (یانگ و دوان^۵، ۲۰۲۰).

سازمان بهداشت جهانی^۶ همه گیری کوید-۱۹ را به عنوان فوریت بهداشت عمومی با نگرانی بین المللی اعلام کرد. بر اساس اعلام سازمان جهانی بهداشت تا فوریه ۲۰۲۱ در بیش از ۲۱۳ کشور جهان بیش از ۹۳ میلیون نفر مبتلا شده اند که از این تعداد بیش از ۲ میلیون نفر فوت شده اند. ایران نیز یکی از کشورهای به شدت درگیر با این ویروس بوده است (جعفرزاده داشبلاغ و همکاران، ۱۳۹۹). با وجود تلاش پیوسته محققان در جهان تا به امروز هیچ واکسن یا داروی ضد ویروس موفقیت آمیز، برای عفونت های کوید-۱۹ از نظر بالینی بر روی انسان تایید شده باشد در دسترس نیست (فرنوش، قانع، خرم، دلزاده و علی شیری، ۲۰۲۰). قرنطینه و روهاش مهار بیماری به عنوان روشی برای پیشگیری از انتقال و شیوع بیماری واگیر به کار می-رود (باربیش، کوئینک و شی^۷، ۲۰۱۵).

شیوع کرونا ویروس تاثیر عمیقی در فعالیت های اکثر مردم و فعالیت های تحصیلی در تمام کشورهای جهان داشته است. کشور ما از این قاعده مستثنی نبوده است و در طول یک سال اخیر به مجموعه نظام آموزشی و در کنار آن به معلمان و دانش آموزان شوک وارد کرده است. چرا که موجب تعطیلی اجباری مدارس و سوق دادن مدارس به سمت آموزش مجازی شده است و عملاً موجب محروم ماندن دانش آموزان از فضای دوستانه مدرسه، خنده های زنگ تفریح، فعلیات های هنری دانش آموزان از یک سو و از سوی دیگر مشکلات یادگیری آنلاین از جمله دسترسی نداشتن همه دانش آموزان به اینترنت، کیفیت نامناسب خدمات آموزشی آنلاین، محدودیت زمانی برای ترم تحصیلی و این که عمده دروس برای فضای حقیقی و حضوری طراحی شده است و ارائه آن در فضای مجازی^۸ از موارد استرس زا و چالش بر انگیز تحصیلی دانش آموزان بوده است (هدایتی، ۱۳۹۹). براین اساس، وجود برخی از متغیرها در امر تحصیلی می تواند در خصوص کاهش استرس ها و فشارهای ناشی از موارد ذکر شده یاری گر باشد. از جمله ای آن می توان به تاب آوری تحصیلی^۹ اشاره کرد؛ چرا که تاب آوری تحصیلی به عنوان توانایی مقابله با مشکلات مزمن و حاد تحصیلی تلقی می شود. این مشکلات حاد منجر به کاهش پیشرفت تحصیلی و شکست می شود، در نتیجه دانش آموزان فرصت آموزشی را از دست می دهند و یا آن ها را نادیده می گیرند و در پی آن به صورت سیستماتیک از مسیر تحصیل خارج می شوند (مارتین^{۱۰}، ۲۰۱۳).

تاب آوری به عنوان فرایند، توانایی یا پیامد سازگاری موفقیت آمیز به رغم شرایط تهدید آمیز تعریف شده است (هووارد و جانسون^{۱۱}، ۲۰۰۱). تاب آوری در محیط آموزشی به عنوان احتمال موفقیت بسیار بالا در مدرسه و سایر موقعیت های زندگی به

^۱.education

^۲.corona virus

^۳.shinkinmura

^۴wuhan

^۵.yang & duan

^۶World health organization

^۷Barbisch & Koenig & shih

^۸cyber space

^۹.academic resilience

^{۱۰}.martin

^{۱۱}.howard & johnson

رغم مصائب و دشواری های محیطی هستند (وانگ^۱، ۲۰۰۷). موفقیت دانش آموزان در مواجهه با شرایط نامطلوب در طول تحصیل به پدیده تاب آوری تحصیلی مربوط می شود (فتحی و جمال آبادی، ۱۳۹۶). براساس نتایج مطالعه مارتین و مارش^۲ (۲۰۰۹) تاب آوری تحصیلی پیش بینی کننده پیامد های عمده تحصیلی است. در محیط آموزشی، دانش آموزان دارای تاب آوری بر خلاف موانع و مشکلات اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی در سطح بالا موفق می شوند (کابورا و پادیل^۳، ۲۰۰۴).

با توجه به شرایط حال جامعه و شرایط سخت دانش آموزان در مقوله یادگیری، باید شرایطی فراهم کرد تا دانش آموزان راغب به امر یادگیری و تحصیل باشند. در این راستا معلم میتواند نقش کمک کننده ای داشته باشد. ولی معلمی می تواند در این زمینه یاری گر باشد که علاقه به تدریس و آموزش داشته باشد. بنابراین مسئله ای که مطرح می شود، اشتیاق شغلی^۴ معلمان است که با توجه به اهمیت روانشناسی مثبت^۵ جایگاه ویژه در امر آموزش یافته است و می تواند نقش واسطه ای در عملکرد دانش آموزان و محیط شادتر مدرسه داشته باشد. اشتیاق شغلی نوعی تمایل درونی است که احساس انرژی در فرد را نمایش می دهد و فرد در مسیری برای رفتار در جهت این انرژی عمل می کند (میسسی و اشناپدر^۶، ۲۰۰۸). اشتیاق شغلی آغاز گر فعالیت و آفریننده توجه و انرژی در فعالیت کاری است (شاک^۷، ۲۰۱۳). اشتیاق شغلی معلمان سازه ای حیاتی در حوزه آموزش به شمار می رود، زیرا این موضوع به دانش آموزان انتقال می یابد و عامل برانگیختگی او برای موفقیت است (راث^۸، ۲۰۰۷). اشتیاق معلم به منزله ویژگی مرتبط با کار مثبت تلقی می گردد و شامل حالات ذهنی قدرت، جذب، تعهد در محیط کاری است (چالو فسکی و کریشنا^۹، ۲۰۰۹).

روابط معلم و دانش آموز بخش اصلی در یادگیری موفق محسوب می شود بدیهی است که دانش آموزان در بسیاری از محیط های یادگیری به معلمان خود نیازمند هستند به عبارت روشن تر معلمان برا دانش آموزان در حکم پایگاهی امن در برابر مشکلات و راهنمایی برای کشف و تجربه جهان پیرامون هستند (اندرزیوسکی و دیویس^{۱۰}، ۲۰۰۸). نتایج پژوهش دهقانی (۱۳۹۵) نشان داده است که هم بستگی معناداری میان اشتیاق شغلی معلمان با سطح یادگیری دانش آموزان وجود دارد. دادجو و همکاران (۱۳۹۹) در تحقیقی نشان داده است که اشتیاق شغلی و رضایت شغلی معلمان توانایی بالایی برای پیش بینی پیوند با مدرسه دانش آموزان رداشته است. همچنین بیگراستاف^{۱۱} (۲۰۱۴) در پژوهشی نشان داد رابطه مثبت معناداری بین اشتیاق شغلی با گرایش به مدرسه در دانش آموزان وجود دارد. معرفتی (۱۳۸۸) نیز در تحقیقی نشان داد که بین اشتیاق شغلی و مولفه جذب و وقب با پیوند به مدرسه دانش آموزان رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

لذا با توجه به مطالب بیان شده و شرایط یادگیری در وضعیت کنونی کشور (شیوع کرونا) و مشکلات ذکر شده ناشی از آن که مسئله آموزش را برای دانش آموزان سخت کرده گرایش بیشتر دانش آموزان به مدارس و افزایش کار کردهای تحصیلی و آموزشی آنها، امر مهم و حائز اهمیت می باشد، که بر این اساس مطالعه حاضر به بررسی پیش بینی تاب آوری تحصیلی دانش آموزان بر اساس اشتیاق شغلی معلمان: مطالعه مقطعی در زمان شیوع کرونا ویروس پرداخت.

روش پژوهش

این پژوهش از لحاظ هدف تحقیق کار بردی و از لحاظ نوع روش توصیفی - همبستگی است. جامعه آماری شامل کلیه دانش آموزان (دختر و پسر) مقطع دوره دوم متوسطه و معلمان این مقطع شهر اردبیل بود. روش نمونه گیری این پژوهش

^۱.vang

^۲.martin & marsh

^۳.cabere & padila

^۴.Job passion

^۵.positive psychology

^۶.maccy & schneider

^۷.shuck

^۸.roth

^۹.Chalofsky & krishna

^{۱۰}.andrzejewski & davis

^{۱۱}.bigrastaf

خوشه ای چند مرحله ای بود. برای این منظور از میان دو ناحیه شهر اردبیل، یک ناحیه به صورت تصادفی انتخاب و از این ناحیه ۵ مدرسه انتخاب شد. از میان دانش آموزان و معلمان این مدارس ۱۰ معلم و ۲۰ دانش آموز و در مجموع ۵۰ معلم و ۱۰۰ دانش آموز مورد مطالعه قرار گرفت. در مطالعه همبستگی ۳۰ نفر پیشنهاد شده است (دلور، ۱۳۸۵). به منظور گرد آوری اطلاعات با توجه به شرایط کنونی جامعه (ویروس کرونا) با حضور در مدارس و توضیح اهداف پژوهشی با رعایت تمام پروتکل بهداشتی، پرسشنامه معلمان به صورت حضوری توزیع و جمع آوری گردید و پرسشنامه دانش آموزان از طریق شبکه مجازی (برنامه شاد) در بین دانش آموزان توزیع گردید و در نهایت پرسشنامه‌ها جمع آوری شد و از طریق آمار استنباطی ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون و با استفاده از نرم افزار آماری SPSS20 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

الف) پرسشنامه اشتیاق شغلی: برای جمع آوری داده های مربوط به اشتیاق شغلی از پرسشنامه اشتیاق شغلی اسکافیلی، مارفیتنز، پیتنو، سالانوا و بیکر^۱ (۲۰۰۲) استفاده گردید. این پرسشنامه ۱۷ گویه دارای ۳ مولفه است. مولفه جذب دارای ۶ گویه، مولفه نیرومندی دادای ۶ گویه و مولفه وقف دارای ۵ گویه است. این پرسشنامه براساس مقیاس لیکرت ۵ درجه ای از ۱ (هرگز) تا ۵ (همیشه) نمره گذاری شده است. خسروی (۱۳۸۹) ضرایب پایایی این پرسشنامه را به دو روش آلفای کرونباخ و تصنیف به ترتیب ۰/۹۳ و ۰/۸۹ گزارش کرده است و ضرایب روایی آن را با استفاده از روش روایی همزمان ۰/۴۰ گزارش کرده است که نشان دهنده روایی مطلوب این مقیاس می باشد همچنین نعیمی و پیریایی (۱۳۹۰) در پژوهش خود پایایی این پرسشنامه را ۰/۹۹ گزارش کرده اند. در این پژوهش نیز ضریب آلفای کرونباخ برای بررسی پایایی پرسشنامه اشتیاق شغلی ۰/۸۲ به دست آمد. پایایی هر یک از مولفه های جذب و نیرومندی و وقف به ترتیب ۰/۷۸، ۰/۸۳ و ۰/۸۰ به دست آمده است.

ب) مقیاس تاب آوری تحصیلی: این مقیاس توسط مارتین^۲ (۲۰۰۳) منظور سنجش تاب آوری تحصیلی دانش آموزان در بر خورد با موانع، چالش ها و فشار و تنیدگی تحصیلی طراحی شده است. این مقیاس تک بعدی و شش ماده دارد که در مقیاس لیکرت از ۱ (کاملاً مخافم) تا ۷ (کاملاً موافقم) در جه بندی شده است. روایی سازه این مقیاس را مارتین (۲۰۰۳) تایید کرده است. بار عاملی ماده ها از ۰/۶۲ تا ۰/۸۶ با توجه به تک بعدی بودن این مقیاس گزارش شده است که همگی بیانگر روایی مطلوب مقیاس تاب آوری تحصیلی است همچنین ضرایب اعتبار آلفای کرونباخ اختصاصاً در هر بار حذف ماده ها از ۰/۸۵ تا ۰/۸۸ گزارش شده است. اعتبار و روایی این مقیاس در پژوهش هاشمی (۱۳۹۰) تایید شده است ضرایب بار عاملی را ۰/۸۳ و میزان آلفای کرونباخ را ۰/۷۷ گزارش شد (هاشمی، ۱۳۹۰).

یافته های پژوهش

براساس یافته های پژوهش میانگین سنی دانش آموزان ۱۷/۰۹ با انحراف معیار ۱/۰۹۷ و میانگین سنی معلمان ۳۸/۴۶ با انحراف معیار ۶/۵۳ بود. کمترین فراوانی دانش آموزان پایه دهم و بیشترین فراوانی پایه دوازدهم بودند. ۵۵/۷۹ درصد دانش آموزان و ۵۹/۱۲ درصد معلمان مونث بودند. در بین معلمان بیشترین فراوانی دارای تحصیلات کارشناسی بودند. در ادامه میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای پژوهش ارائه شده است.

جدول ۱- میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای مورد مطالعه

آماره	تاب آوری تحصیلی	انرژی	تعهد	جذب	اشتیاق شغلی
میانگین	۲۹/۳۴	۳۳/۰۵	۲۹/۶۲	۳۰/۵۹	۹۳/۲۶
انحراف معیار	۴/۷۵	۵/۳۷	۴/۱۱	۵/۰۹	۱۴/۵۷

^۱.schaufeli, marfitnez, pinti, salanova & bakker

^۲.martin

در جدول ۱ میانگین و انحراف استاندارد تاب آوری تحصیلی و اشتیاق شغلی در افراد مورد مطالعه ارائه شده است.

جدول ۲- ضریب همبستگی بین اشتیاق شغلی و مولفه های آن با تاب آوری تحصیلی دانش آموزان

تاب آوری تحصیلی		متغیرها
سطح معناداری	ضریب همبستگی	
۰/۰۰۱	۰/۳۲۶**	انرژی
۰/۰۰۱	۰/۳۵۰**	تعهد
۰/۰۰۱	۰/۴۰۸**	جذب
۰/۰۰۱	۰/۴۱۳**	اشتیاق شغلی

* معنی داری آزمون در سطح خطای ۰/۰۵ ** معنی داری آزمون در سطح خطای ۰/۰۱

همانطور که در جدول ۲ ملاحظه می شود بین انرژی ($r=0/32$ ، $P<0/01$)، تعهد ($r=0/35$ ، $P<0/01$)، جذب ($r=0/40$) و اشتیاق شغلی ($r=0/41$ ، $P<0/01$) با تاب آوری تحصیلی دانش آموزان رابطه معنی داری وجود دارد ($P<0/01$).

جدول ۳- نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه برای تعیین سهم اشتیاق شغلی و مولفه های آن در پیش بینی تاب آوری تحصیلی دانش آموزان

P	T	ضرایب استاندارد		B	متغیرهای پیش بین
		BETA	SE		
۰/۰۰۱	۱۲/۶۷۴	-	۲/۱۵۲	۲۷/۱۶۰	Constant
۰/۰۰۵	۳/۵۱۵	۰/۳۱۷	۰/۳۰۸	۰/۶۵۴	انرژی
۰/۰۰۳	۳/۹۰۶	۰/۳۲۰	۰/۳۱۹	۰/۶۸۰	تعهد
۰/۰۰۳	۴/۱۵۲	۰/۳۸۴	۰/۳۲۵	۰/۸۱۲	جذب
۰/۰۰۱	۴/۲۰۹	۰/۴۱۸	۰/۳۸۴	۱/۰۱۷	اشتیاق شغلی
F = ۷/۹۶۰		R = ۰/۵۹۲	R ² = ۰/۳۵۰	P < ۰/۰۱	

به منظور تعیین نقش اشتیاق شغلی و مولفه های آن به عنوان متغیرهای پیش بین و تاب آوری تحصیلی دانش آموزان به عنوان متغیر ملاک در معادله رگرسیون تحلیل شدند. همانطور که در جدول ۳ مشاهده می شود میزان F مشاهده شده معنادار است ($P<0/001$) و ۳۵ درصد از تاب آوری تحصیلی دانش آموزان توسط اشتیاق شغلی معلمان تبیین می شود. با توجه به مقادیر انرژی ($\beta=0/317$)، تعهد ($\beta=0/320$)، جذب ($\beta=0/384$) و اشتیاق شغلی ($\beta=0/418$) درصد می توانند تغییرات مربوط به تاب آوری تحصیلی دانش آموزان را به صورت معنی داری پیش بینی کنند.

بحث و نتیجه گیری

پژوهش حاضر با هدف پیش بینی تاب آوری تحصیلی دانش آموزان بر اساس اشتیاق شغلی معلمان: مطالعه مقطعی در زمان شیوع کرونا و ویروس صورت گرفت. نتایج به دست آمده نشان داد که بین اشتیاق شغلی معلمان (و مولفه های آن) با تاب آوری تحصیلی دانش آموزان همبستگی مثبت و معناداری وجود دارد. همچنین نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که ۳۵ درصد از تاب آوری تحصیلی دانش آموزان توسط اشتیاق شغلی معلمان تبیین می شود. نتایج به دست آمده با یافته های مطالعات

معرفتی (۱۳۸۸)، دهقانی (۱۳۹۵)، بیگراستاف (۲۰۱۴) و دادجو و همکاران (۱۳۹۹) همسویی داشت. در این راستا نتایج پژوهش دهقانی (۱۳۹۵) نشان داد که هم بستگی معناداری میان اشتیاق شغلی معلمان با سطح یادگیری دانش آموزان وجود دارد. دادجو و همکاران (۱۳۹۹) در تحقیقی نشان دادند که اشتیاق شغلی و رضایت شغلی معلمان توانایی بالایی برای پیش بینی پیوند با مدرسه دانش آموزان رداشته است. همچنین بیگراستاف (۲۰۱۴) در پژوهشی نشان داد رابطه مثبت معناداری بین اشتیاق شغلی با گرایش به مدرسه در دانش آموزان وجود دارد. معرفتی (۱۳۸۸) نیز در تحقیقی نشان داد که بین اشتیاق شغلی و مولفه جذب و وقت با پیوند به مدرسه دانش آموزان رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

در تبیین این یافته می‌توان بیان کرد اشتیاق شغلی یک وضعیت مثبت و رضایت بخش ذهنی در ارتباط با کار است. که در این وضعیت شخص یک احساس نیرومندی و ارتباط مؤثر با فعالیت‌های کارش دارد و خودش را به عنوان فردی توانمند برای پاسخگویی به تقاضاهای شغلی می‌داند (شوفلی و همکاران، ۲۰۰۲). وجود چنین نیرو و رضایت ذهنی در معلمان باعث می‌گردد که آنان در ارائه مفاهیم درسی عملکرد مؤثر نشان دهند که این عامل موجب لذت بردن دانش آموزان درس شده و به طبع آن موجب ترغیب و گرایش دانش آموزان به مدرسه و کلاس درس می‌گردد. به طوری که در این راستا شیرلس (۲۰۰۳) نشان داده است که یکی از عامل‌های اساسی گرایش دانش آموزان به مدرسه لذت بردن از ارائه درس توسط معلمان بوده که این عامل زمینه را برای تاب آوری تحصیلی بیشتر به خصوص در این شرایط کرونایی مهیا می‌کند.

همچنین قابل بیان است که معلمان به عنوان عامل اساسی در افزایش تاب آوری تحصیلی و به طور کلی کارکردهای تحصیلی دانش آموزان تلقی می‌شوند. هنگامی که معلمی یک احساس خرسندی و خشنودی از کار خود داشته باشد، از آن لذت می‌برد و در پی آن، به شغل خود دل‌گرمی و وابستگی پیدا می‌کند. بعلاوه اشتیاق شغلی یک تفکر مثبت و واقعی می‌باشد که به وسیله قدرت، فداکاری و جذابیت توصیف می‌شود و موجبات تمایل و رضایت افراد را در اشتیاق به انجام کار فراهم می‌نماید (مسلج و همکاران، ۲۰۰۶) به طوری که مزایای اشتیاق شغلی کارکنان شامل بهبود مدیریت دانش، کاهش غیبت کارکنان، بهبود روحیه کارکنان، افزایش ایمنی، و افزایش انگیزه‌ی آنان می‌باشد (عسگری، ۱۳۹۰). بنابراین وجود چنین ویژگی‌ها و عوامل منجر می‌گردد دانش آموزان نیز با شرایط تحصیلی به خصوص در چنین وضعیت بهداشتی کشور کنار آمده و تاب آوری بیشتری داشته باشند.

در نهایت نتایج به دست آمده حاکی از اهمیت اشتیاق شغلی معلمان در تاب آوری تحصیلی دانش آموزان به خصوص در شرایط کنونی (شیوع کرونا و ویروس) می‌باشد. محدود بودن پایه تحصیلی دانش آموزان به مقطع دوره دوم متوسطه و خودگزارش بودن ابزار گردآوری اطلاعات از محدودیت‌های عمده این تحقیق بود. لذا پیشنهاد می‌گردد در مطالعات آتی این محدودیت‌ها مورد توجه قرار گیرد.

منابع و مراجع

- جعفرزاده داشبلاغ، حسن؛ علیزاده، پروین و عبدی، محسن. (۱۳۹۹). تعیین نقش حمایت اجتماعی خانواده و دوستان در پیش بینی اضطراب کرونا در دانشجویان. مجله دستاوردهای نوین در مطالعات علوم انسانی، ۳(۳۳)، ۵۸-۵۰.
- خسروی، اسفندیار؛ کمانکش، اکرم؛ مقدسی، حسین و زهره وندیان؛ کریم. (۱۳۸۹). ارتباط عدالت سازمانی و اشتیاق شغلی با عملکرد سازمانی مربیان (مورد مطالعه: هیات‌های ورزشی شهراک)، ۶(۲۱)، ۶۳-۵۵.
- دلاور، علی. (۱۳۸۵). روش‌های تحقیق. تهران، انتشارات آگاه.
- دهقانی، هادی. (۱۳۹۵). بررسی رابطه‌ی اشتیاق شغلی معلمان و یادگیری دانش آموزان دبستانی، اولین کنفرانس ملی مطالعات آموزش و پرورش و علوم آموزشی تربیتی، قم، ایران.

- روستا خیز، محمد. (۱۳۹۵). عوامل موثر بر بازگشت بازماندگان از تحصیل به چرخه آموزش با استفاده از مدل سه شاخگی در نواحی آموزش و پرورش شهرستان زاهدان. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه سیستان و بلوچستان
- شیخ الاسلام، علی؛ دادجویی، رباب و سیداسماعیل قمی، نسترن. (۱۳۹۹). نقش اشتیاق شغلی و رضایت شغلی معلمان در پیش‌بینی پیوند با مدرسه دانش‌آموزان. مجله مطالعات روانشناسی تربیتی، ۴۱(۱)، ۵۳۰-۵۲۱.
- عسگری، محبوبه. (۱۳۹۰). تعیین تأثیر استراتژی مدیریت استعداد بر درگیری عاطفی ذهنی کارکنان شهرداری شهر. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه اصفهان.
- فتیحی، داود و جمال آبادی، مونا. (۱۳۹۶). بررسی نقش واسطه‌گری تاب‌آوری در رابطه حمایت تحصیلی و سرزندگی تحصیلی در دانشجویان دبیرستانی. رهبرد های آموزشی در علوم پزشکی، ۱۰(۴)، ۲۶۳-۲۶۹.
- فروش، غلامرضا؛ علیشیری، غلام حسین؛ حسینی ذیچود، سید رضا؛ درستکار، روح الله و جلالی فراهانی، علیرضا. (۱۳۹۹). شناخت کرونا ویروس نوین-۲۰۱۹ و کووید-۱۹ بر اساس شواهد موجود -مطالعه موردی. مجله طب نظامی، ۲۲(۱)، ۱-۱۱.
- معرفتی، زهرا. (۱۳۸۸). رابطه اشتیاق شغلی و ویژگی های شخصیتی معلمان با پیوند دانش آموزان به مدرسه. پایان‌نامه کارشناسی ارشد روانشناسی، دانشگاه شیراز، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی
- نعامی، عبدالزهرا و شناور، فضل الله. (۱۳۹۴). نقش اشتیاق شغلی، رفتارهای نو آورانه و رهبری تحولی در پیش‌بینی دگرگون سازی شغلی. پژوهش های مدیریت عمومی، ۸(۲۷)، ۱۶۵-۱۴۵.
- هاشمی، زهرا. (۱۳۹۰). مدل تبیینی تاب‌آوری هیجانی و تحصیلی. پایان‌نامه دکتری، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه شیراز.
- هدایتی، فریفته. (۱۳۹۹). ویروس کرونا چالش‌ها و فرصت‌ها آموزش مجازی.
- Andrzejewski, C.E., & Davis, H. A. (2008). Human contact in the classroom: Exploring how teachers talk about and negotiate touching students. *Teaching and Teacher Education*, 24, 779-794.
- Barbisch, D., Koenig, K. L., & Shih, F.-Y. (2015). Is There a Case for Quarantine? Perspectives from SARS to Ebola. *Disaster Medicine and Public Health Preparedness*, 9(5), 547-553.
- Biggerstaff, J. (2014). The Relationship between Teacher Perceptions of Elementary School Principal Leadership Style and Teacher Job Satisfaction. *Dissertations*, 22.
- Cabrera, N. & Padilla, A.M. (2004). Entering and Succeeding in the "culture of college. *Journal of Behavioral Sciences*, 26(2), 152-175.
- Chalofsky, N., & Krishna, V. (2009). Meaningfulness, commitment, and engagement: The intersection of a deeper level of intrinsic motivation. *Advances in Developing Human Resources*, 11(2), 189-203.
- Howard, S., & Johnson, B. (2000). What makes the difference? Children and teachers talk about resilient outcomes for children "at risk." *Educational Studies*, 26, 321-337.
- Macey, W. H., & Schneider, B. (2008). The meaning of employee engagement. *Industrial and Organizational Psychology*, 1(1), 3-30.
- Martin, A. J . (2003). the student motivation scale: further testing of an instrument that measures school student .s motivation. *Australian journal of education*, 47, 88-106
- Martin, A., J., & Marsh, H., W. (2006). Academic buoyancy and its psychological and educational correlates: A construct validity approach. *Psychology in the Schools*, 43(3), 267-282.

- Martin, J. (2013). Academic resilience: Exploring 'everyday' and 'classic' resilience in the face of academic adversity, *School Psychology International*, 34(5), 488-500.
- Roth, G., Assor, A., Kanat-Maymon, Y., & Kaplan, H. (2007). Autonomous motivation for teaching: How self-determined teaching may lead to self-determined learning. *Journal of Educational Psychology*, 99, 761-774 .
- Schaufeli, W. B., Bakker, A. B., Salanova, M. (2006). The measurement of work engagement with a short questionnaire: Across° national study. *Educational and Psychological Measurement*, 66, 101-116.
- Sheryls. (2003). Preparing Rural Educators To Teach Students in an Era of Standards- Based Reform. Accountability www.eric.ed.gov
- Shigemura, J., Ursano, R.J., Morganstein, J.C., Kurosawa, M., & Benedek, D.M. (2020). Public responses to the novel 2019 coronavirus (2019-nCoV) in Japan: mental health consequences and target populations. *Psychiatry and Clinical Neurosciences*; 1: 32- 41.
- Shuck, B., Ghosh, R., Zigarani, D., & Nimon, K. (2013). The jingle jangle of employee engagement: Further exploration of the emerging construct and implications for workplace learning and performance. *Human Resource Development Review*, 12(1), 11- ۳۵ .
- Wang, M,C. haertal, G,D & Waberg, H,T. (2007). Educational vin innercities, In M,C, Wang & E, w, Gardan (Eds). *Educational resilience in inner-city America*
- World Health Organization (2020). Statement on the second meeting of the International Health Regulations. Emergency Committee regarding the outbreak of novel coronavirus (2019-nCoV). Geneva, Switzerland: World Health Organization. Retrieved from [oom/detail/30-01-2020-statement-on-the-second-meeting-of-the-international-healthregulations-\(2005\)-emergency-committee-regarding-the-outbreak-of-novel-coronavirus-\(2019-ncov](https://www.who.int/news-room/detail/30-01-2020-statement-on-the-second-meeting-of-the-international-healthregulations-(2005)-emergency-committee-regarding-the-outbreak-of-novel-coronavirus-(2019-ncov)
- Yang, H.Y., & Duan, G. C. (2020). Analysis on the epidemic factors for the corona virus disease. *Zhonghua yu Fang yi xue za zhi. Chinese Journal of Preventive Medicine*, 54, ۲۱-۲۸.